

Samenvatting aardrijkskunde h1 het noorden tegenover het zuiden §2,3,6&7

§2 noord-zuidverhoudingen

De kloof wordt breder	<ul style="list-style-type: none"> • Wanneer het gaat over ongewenste verschillen in welvaart tussen gebieden dan noem je dat regionale ongelijkheid • De meeste rijke landen liggen ten noorden van de evenaar <ul style="list-style-type: none"> ○ En de meeste arme ten zuiden • Je kunt van een tweedeling spreken door te kijken naar: <ul style="list-style-type: none"> • De VN-welzijnsindex • Het bnp per hoofd • Het aantal landen is sinds de vorige eeuw rijker geworden, maar toch wordt de kloof tussen rijk en arm breder
De kloof verklaard	<ul style="list-style-type: none"> • De oorzaken van groeiende kloof moet je zoeken in de landen zelf en in de relatie tussen arme en rijke landen <ol style="list-style-type: none"> 1. Ontwikkelingen binnen rijke landen 2. De relaties tussen de rijke en arme landen <ol style="list-style-type: none"> a. Rijke landen hebben sinds de koloniale tijd de grootste economische en politieke macht <ol style="list-style-type: none"> i. Zij hebben dan ook een grote invloed op de internationale arbeidsverdeling en de ontwikkelingen in het zuiden <ol style="list-style-type: none"> 1. Die invloed zie je terug in: <ul style="list-style-type: none"> ○ De rangorde in de wereldhandel ○ De rangorde in de productie ter plaatse ○ De rangorde in geldstromen van Wereldbank IMF
De kloof moet dicht: de millenniumdoelen	<ul style="list-style-type: none"> • Tijdens een vergadering van de VN in 2000 hebben (191) regeringsleiders de 8 millenniumdoelen op papier gezet • Na elke vijf jaar komen ze bij een om te kijken wat er bereikt is en wat er verbeterd moet worden

§3 globalisering en het Zuiden

Globalisering en oneerlijke handel	<ul style="list-style-type: none"> • Door de globalisering en de groei van de wereldhandel krijgen het Noorden en het Zuiden steeds meer met elkaar te maken • De overheid van een land kan exportsubsidie geven om toch te kunnen exporteren • Er is sprake van oneerlijke handel tussen het Noorden en het Zuiden: <ol style="list-style-type: none"> 1. Het Noorden heeft landbouwoverschotten die met subsidie voor lage prijzen op de wereldmarkt en in het Zuiden komen 2. Het Noorden beschermt zijn eigen economie tegen de import van goedkope producten uit het zuiden via speciale importbelastingen <ol style="list-style-type: none"> a. Dit worden protectiemaatregelen genoemd
Het gedrag van multinationals	<ul style="list-style-type: none"> • Multinationals vestigen zich in het zuiden <ul style="list-style-type: none"> ○ Zo ontstaat er steeds meer werk en groeit de welvaart ○ Een nadeel hiervan is dat er weinig belasting is in het zuiden en dat die winst weer terugvloeit naar het noorden • De eerste generatie groeiers, de NIC's (Taiwan, Zuid-Korea, Singapore en Hongkong) zijn nu welvarende landen • Op dit moment proberen BRIC-landen (Brazilië, Rusland, India en China) zich hierbij aan te sluiten
Schulden	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelingslanden moeten vaak geld lenen

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Dat komt doordat de waarde van de export vaak lager is dan die van de import ● Als landen in de schulden komen kunnen ze alleen nog bij het IMF terecht <ul style="list-style-type: none"> ○ Het IMF geeft alleen geld als de overheid strenge maatregelen treft: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bezuinigen op de overheidsuitgaven 2. Privatiseren (overheidsdiensten door een commercieel bedrijf laten uitvoeren)
§6 de Nederlandse ontwikkelingshulp	
Wat doet Nederland?	<ul style="list-style-type: none"> ● Er zijn 3 manieren waarop je ontwikkelingsgeld vanuit Nederland naar arme landen ziet gaan: <ol style="list-style-type: none"> 1. Via internationale organisaties (multilaterale hulp) 2. Van regering tot regering (bilaterale hulp) 3. Via niet-gouvernementele organisaties ● De Nederlandse ontwikkelingshulp wordt vooral aan maatschappelijke organisaties gegeven (vb: kerken, vrouwenorganisaties, krottenwijken etc.)
Van ontwikkelingshulp naar ontwikkelings-samenwerking	<ul style="list-style-type: none"> ● Lange tijd was men van mening dat alleen rijke landen de armoede konden doorbreken ● Langzaam maar zeker drong het besef door dat de uitgezonden westerse professionals gebruik moesten maken van lokale kennis ● Omdat we het samen moeten doen, spreek je dan ook niet langer van ontwikkelingshulp maar van ontwikkelingssamenwerking
Van ontwikkelings-samenwerking naar fair trade?	<ul style="list-style-type: none"> ● In veel ontwikkelingslanden zijn de levensomstandigheden de laatste vijftig jaar sterk verbeterd <ul style="list-style-type: none"> ○ Ontwikkelingssamenwerking heeft daar vast aan bijgedragen ○ Toch hoor je steeds meer dat we moeten stoppen met ontwikkelingshulp <ul style="list-style-type: none"> ▪ De echte oplossing is fair trade
§7 de rol van het Nederlandse bedrijfsleven	
Globalisering past ons wel	<ul style="list-style-type: none"> ● Een gunstige geografische ligging in Europa en een goed opgeleide beroepsbevolking zorgden er onder meer voor dat veer buitenlandse bedrijven dochterondernemingen in Nederland stichtten
Het uitzwermen van Nederlandse bedrijven	<ul style="list-style-type: none"> ● Nederlandse bedrijven zwermen steeds meer over de hele wereld uit, niet in de laatste plaats naar ontwikkelingslanden: <ul style="list-style-type: none"> ○ De bedrijven moeten winst maken (marktgerichte globalisering) ○ De productiekosten in de rijke landen worden te hoog door hoge lonen en hoge belastingen (kostengerichte globalisering) ● Veel ontwikkelingslanden hebben voor buitenlandse bedrijven vrijhandelszones gesticht
Fatsoenlijk ondernemen in Noord en Zuid	<ul style="list-style-type: none"> ● Internationale handel kan ook ontwikkelingsprocessen in arme landen verstoren ● Steeds meer westerse consumenten willen producten die gemaakt zijn met respect voor mens en milieu <ul style="list-style-type: none"> ○ Maatschappelijk verantwoord ondernemen/ duurzaam ondernemen ○ Dit kan leiden tot hogere prijzen